

NORGES HØYESTERETT

Den 20. juni 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Øie, Matheson og Kallerud i

HR-2013-01309-U, (sak nr. 2013/738), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat Odd Walther Moi)

mot

B (advokat Robert Neverdal)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om ankegjensstandens verdi, jf. tvisteloven § 29-13 første ledd.
- (2) Nordhordland tingrett avsa 14. november 2012 dom i sak mellom A og B om As rett til å benytte vei over Bs eiendom til atkomst og parkering. Det er uomtvistet at da As fritidseiendom i 1974 ble skilt ut fra Bs eiendom fikk den fraskilte del "rett til å nytta hovedbruket sin veg fram til kommunevegen". Partene er uenige om veiretten gjelder "sjøveien", slik A gjør gjeldende, eller en annen trasé lenger inn på Bs eiendom.
- (3) Tingrettens dom punkt 1 har slik domsslutning:

"1. Gnr ---, bnr -- i X, er berettiget til å benytte "----" beliggende på gnr ---, bnr --, som adkomstvei og til parkering."
- (4) B anket tingrettens dom til lagmannsretten. I anketilsvaret anførte A blant annet at ankegjensstandens verdi er mindre enn 125 000 kroner, jf. tvisteloven § 29-13 første ledd. Han gjorde videre gjeldende at det er klart anken ikke kan føre fram, og at den også av denne grunn må nektes fremmet, jf. § 29-13 andre ledd.
- (5) Gulating lagmannsrett kom til at ankegjensstandens verdi oversteg 125 000 kroner og besluttet 20. februar 2013 å fremme anken. Ved avgjørelsen la retten særlig vekt på at B i anken pretenderte at den veiretten tingretten tilkjente A, ville gjøre hennes bruk av veien umulig, og at hun derfor måtte anlegge en ny vei som ville koste langt over 125 000 kroner.

- (6) A har i rett tid anket lagmannsrettens beslutning til Høyesterett. Han har i hovedsak gjort gjeldende:
- (7) Lagmannsretten har vurdert ankegjensstandens verdi uriktig. Dette er en saksbehandlingsfeil som Høyesterett kan prøve, jf. tvisteloven § 29-13 femte ledd, jf. § 17-5 første ledd. Det var feil av lagmannsretten å legge til grunn Bs pretensjon om ankegjensstandens verdi. Pretensjonen er i strid med tvisteloven § 17-2 første ledd, jf. Rt. 2012 side 1852 og Rt. 2005 side 1350. Verdivurderingen skulle ha vært basert på verdidifferansen for Bs eiendom ved de to alternative utfallene i saken. Ved denne vurderingen er det av særlig betydning at veiretten ikke er eksklusiv, samt at bruken av veien reguleres av servituttløven § 2. Verdidifferansen mellom de to alternativene er på mindre enn 125 000 kroner og lagmannsretten skulle derfor ikke ha tillatt fremmet anken uten særlig samtykke, jf. § 29-13 første ledd. I tillegg er det anført at verdifastsettelsen og den skjønnsmessige vurderingen av verdien er åpenbart uriktig. Det er ingenting i tingrettens dom som tilsier at B må bygge ny vei.
- (8) Det er nedlagt slik påstand:
- "1. Gulating lagmannsretts beslutning oppheves.**
- 2. A tilkjennes sakens omkostninger."**
- (9) B har i hovedsak gjort gjeldende:
- (10) Lagmannsrettens verdifastsetting er ikke i strid med reglene i tvisteloven kapittel 17, jf. § 17-5 første ledd første punktum. Verdivurderingen er heller ikke åpenbart uriktig, jf. § 17-5 første ledd andre punktum. Parkering i kanten av veien vil være til hinder for hovedbrukets bruk av veien. Veien er hovedbrukets eneste atkomst til viktige deler av innmarken. Dersom tingrettens domsslutning blir stående, påføres B kostnader til å opparbeide ny vei.
- (11) Det er nedlagt slik påstand:
- "Prinsipalt:**
Anken nektes fremmet.
- Subsidiært:**
Anken forkastes.
- I begge tilfeller:**
B tilkjennes sakens fulle omkostninger."
- (12) Høyesteretts ankeutvalg bemerker:
- (13) Ankeutvalgets kompetanse er etter tvisteloven § 29-13 femte ledd begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling. Lagmannsrettens verdifastsettelse ved vurderingen av om kravet til ankesum er oppfylt, kan dessuten prøves innenfor rammen av tvisteloven § 17-5 første ledd. Det innebærer at verdivurderingen kan settes til side dersom den er i strid med reglene i kapittel 17, jf. blant annet Rt. 2012 side 1852 avsnitt 12.
- (14) Etter tvisteloven § 29-13 første ledd kan anke over dom i en sak om formuesverdier ikke fremmes uten lagmannsrettens samtykke hvis ankegjensstandens verdi er mindre enn 125 000 kroner. I tvisteloven § 17-2 første ledd første punktum er det fastsatt at verdien skal settes til "den verdi kravet har for saksøkeren på det tidspunkt kravet bringes inn". Ved anke følger det

av tredje punktum i samme bestemmelse at verdien skal settes til "forskjellen mellom resultatet i underinstansen og den ankende parts krav når anken erklæres".

- (15) Spørsmålet i saken her er om det skal ha betydning ved vurderingen av ankegjensstandens verdi at B hevder at den veiretten som er fastslått i tingrettens dom, fører til så store ulemper for henne at hun må bygge ny vei for å utnytte egen eiendom.
- (16) Saksanlegget for tingretten, og tingrettens dom, gjelder hvilken av to mulige traséer veiretten gjelder. Den nærmere utnyttelse av rettigheten var ikke gjenstand for forhandling i tingretten.
- (17) Det følger av servituttløven § 2 at verken "... rettshavaren eller eigaren må bruka rådveldet sitt over eiedomen såleis at det urimeleg eller uturvande er til skade eller ulempe for den andre". Servituttløven har også nærmere regler om misbruk av rettigheter, se § 17 om omskiping og avskiping, jf. § 5 og § 6.
- (18) Slik denne saken ligger an, faller det utenfor sakens ramme å avgjøre om veiretten vil påføre B kostnader til anlegg av ny vei og hva de rettslige konsekvensene av dette i tilfelle ville være. Det var derfor etter ankeutvalget syn ikke riktig av lagmannsretten å legge vekt på mulige kostnader til nytt veianlegg ved vurderingen av ankegjensstandens verdi. Lagmannsrettens beslutning er dermed ikke i overensstemmelse med reglene i tvisteløven kapittel 17 og må oppheves.
- (19) Den ankende part har krevd sakskostnader med 18 000 kroner eksklusiv merverdiavgift, og med tillegg av rettsgebyr på 5 160 kroner. Kostnadsoppgave er ikke inngitt og kostnader kan dermed ikke tilkjennes med mer enn 15 000 kroner med tillegg av merverdiavgift, jf. tvisteløven § 20-5 fjerde ledd. Sakskostnadene settes til 18 750 kroner inklusive merverdiavgift.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

- 1. Lagmannsrettens beslutning oppheves.
- 2. I sakskostnader for Høyesterett betaler B til A 23 910 – tyvetretusennihundreogti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: